

آذربايجان دموكرات جاوانلار يئنين بيرينجي كونفرهسينه پئيام

س.ج. پيشه وري

چوخ موتاسيفم كي، موباريز جاوانلار يئنين بيرينجي كونفرهسينده مريض اولدوغوما گوره شيركت انده بيلمهديم. بونونلا اوز صميمي تبريكاتيمني كونفرهيه گوندرمكله اونون موفقيتينه اوركدن علاقمند اولدوغومو بيلديرمك ايستهديم.

دموكرات جاوانلارين قارشيسيندا دوران وظيفه اولدوقجا آغير، اولدوقجايديدير. فيرقهميز اون ايليق شديد موباريزه نتيجهسينده بؤيوك موفقيتلره نايلا اولموش، خلقيميزي تشكيل انتميش و دموكراتيكي نهضتيميزين بوتون ايراني اياييلماسينا يول اچميشدير.

جاوانلار ايسه كسب انديلن موفقيتلري وار قوولطري ايله مودافيعه اندهرك گلهجك نسل يئنين سعادتي نيكامل ائتمه ليديرلر. دموكراتيكي جاوانلار تشكيلاتي سياسي بيليك ايله برابر عومومو تعليم و تربيه ايشينه آرتيق درجه ديقت و اعتينا ائتمه ليديرلر. ماعاريفسيز و معلوماتسيز بير ميلت بوگونكو دونيادا سعادتمند اولايلمز. سونرا دا سيسي هدف و سياسي دوشونجه مساله سي مئيدانا چيخير. هر بير جاوان آذربايجانلي گرك هارا گندمجگيني بيلسين. او بيلسين كي، نه اوچون موباريزه ائدير. كور كورانا حركت ائدن بير جمعيت آخيردا هنج بير يانا چيخا بيلمز و صحرا لار داسرگردان اولوب قالار.

بيزيم هدفيميز ايسه اول آذربايجان خلقيني نين آزادليغيني تايمين ائديب سونرابوتون ايراندا دموكراسي رژيمي برپا ائتمكله ايراني لارين هاميسي ايرتيجاع بويوندوروغو آلتيندان نيجات وئرمكدير.

جاوانلار بيزيم گلهجگيميزدير. اونلارا بيز هميشه اوميد گوزو ايله باخيريقي. اگراونلارين تربيه سي دوزگون يول ايله گنديرسه بيز هاميميز خوشباخت اولاريقي، اگرخودانكرده اونلار يانليش يولا دوشسملر اوندا بوتون خلقين زحمتلري هدرگندمجكدير.

من جاوانلار يئنين آز بير زماندا بؤيوك موفقيتلره خصوصاً بيرينجي كونفره نين تشكيل انديلمه سينه موفق اولمالاريني فالنيك توتوب اوميدوارام اونلار هوا و هوسي كنارا قويوب دوزگون يولا داها بؤيوك موفقيتلر قازانا جاقلار.

ياشاسين جاوان نسل يئنيه رهبرليك ائلهين دموكرات جاوانلار تشكيلاتي!

ياشاسين خلقيميزين آزادليغيني تايمين ائدن فيرقهميز!

ياشازين قهرمان خلقيميزي آغوشوندا پروريش وئرن شانلي اناميز - آذربايجان!

ياشاسين آذربايجان قهرمانلار يئنين زور بازوسو سايه سينده ايرتيجاع بويوندوروغو آلتيندان نيجات تاپان ايران و ايراني لار!

(آذربايجان» روزنامه سي 1- شنبه 6- تير 1325- جي ايل شوماره 242 ايكنجي دوره)

فیرقه‌میزین بیرینجی ایلدونومو بایرامی موناسیبتیلہ دؤولت تیاترسالونوندا

...من بوبایرامی اولا اؤز طرفدان و فیرقه طرفیندن تبریک اندیرم

12 شهریور منیم نظریمجه چوخ تنز کچدی، منیم یادیم‌دیر کی، کچن 12 شهریورده هامان بو سالوندا آقاي دوکتور اورنگینین استیثنا ایجازه‌سیله انله‌یه‌بیلیمشدیک بیرینجی دفعه اولاراق بوتون طبقاتدان بو سالونا ییغیب و فیرقه‌میزین مقصدینی خلقه اعلان اندک.

بیز ایسته‌دیکلریمیزی خلقه دندیک. بو اعلامیه‌نین نواقصینی اونلاردان سوروشدوق و خاهییش انتدیک کی، اگر اعلامیه ده ایصلاح انتملی بیز شنی وارسا اونودنسیلر تا بیز دوزلدیب مونتشیر اندک.

من او زامان هامان بو سالوندا ایران نقشه‌سینی تشریح انتدیم و بوزوم ایصلاحات و آزادلیغیمیزین ایران موحیطی ایچینده اولماغینی قنید انتدیم، ایندی بیرایلدیر کی، بیزیم فیرقه‌میزین تاسیسیندن کچیر و بو بیز ایل ایچینده دونیا ثابیت اولوب کی، بیزیم نهضتیمیز تک آذربایجانی ایصلاح انتمکدن اؤترو دنییل بلکه، بوتون ایراندا ایستیقلاین تامينیندن اؤترو ایدی.

ایندی بیزیم دیشمنلریمیز وئردیکلریمیز ایمتاحاتلارا باخمایاراق بیزی تجزیه‌اندن آدلاندیریلار و بیزی ایران آزادلیغی‌نین دوشمنی حساب اندیرلر.

بیز بیز طرفدن خوشبختیک، چونکو، بو آداملار ایران خلقی‌نین دوشمنلری واونلاری اسارتده ساخلایان آداملاردیلار و بو آداملارین ایشلری بوتون دونیا آیدیندیرکی، بونلار بو سؤزلری دیننده بوتون خلق بیلیر کی، بو آداملار همیشه اؤز منفعتلری اوچون تهمت دندیکلری کیمی بو سؤزلری ده ایفتیرا دنییرلر. لندن رادیوسو بیزیم‌نوماینده‌لریمیز تهران دؤولتی ایله دانیشیق آپاردیغی و اختدا بیزیم دیلیمیزجه رادیو پخش اندیدیر کی، گویا بیز ایراندان ایریلماق ایسته‌ییریک، دهلی رادیوسو دا بو سؤزوتکرار اندیب. تهراندا نشر اولونان «اطلاعات» روزنامه‌سی و ساییر روزنامه‌لرده بوسؤزو آب-تاب ایله درج اندیلر.

بیزیم خوشبختلیگی‌میز بورادادیر کی، بوتون ایران خلقی بیلیر کی، بوجور آداملار هارادان ایلهام آیلار و بیگانه‌لر بوجور شایعه‌لر یاییرلار کی، خوزیستانی‌ایشغال انتمگه سؤز اولماسین. بیز ده دنییریک: «ایت هورر کروان کچر».

بیزیم گؤردوگوموز ایشلرین سایي چوخدور، هله دونن ایلی بؤیوک موسیسه‌ایفتیتاح انتمشیک: بیرسی ممالیق فاکولته‌سیدیر، او بیرسی ده ایراندا نظیری اولمایان میلی اورکسترین آچیلیشی‌دیر. بونلار سؤز دنییل عملدیر و همیشه ده عمل‌سوزدن قووتلی اولار.

بیزیم گؤردوگوموز ایشلرین اساسی فیرقه‌میزدیر، او وخت فیرقه موحیطی‌حسابا آلدی. بیز خلقین احتیاجلارین دوشونهرک 12 شهریور اعلامیه‌سین یازیب‌اینتیشار وئردیک. بیز فیکیر انتفیک کی، خلقه دایانمالی‌بیق. چونکو من بیلیردیم کی، هر بیز فیرقه تک اؤزباشینا ایش گوره‌بیلمز، خلقی گرك دالینجا آپارسین. خلق اونا‌ایناسین. بیز اون ایکی شهریور اعلامیه‌سینی یازیب 12 ماده‌دن عیبارت اولان شوعارلاریمیزی منیدانا آتدیق، ایران و آذربایجان وضعیتین تشریح انتدیک، اورادابؤیوک مسأله آذربایجانین داخلی موحتریت مسأله‌سیدیر. فیکیر اندیردیک اگر آذربایجانین موحتریتی اولماسا خلقین احتیاجلارین تامين انده بیلیمیک. فقط خلق حوکومتی خلقین احتیاجلارین تامين انده‌بیلر.

بیز ده آذربایجانین ملیت مسأله‌سیدیر، بو مسأله تازا بیز مسأله دنییلدیر. حتی‌اگر مشروطه تاریخینه باخساق، مشروطه فرمانی و تلقرفلار آذربایجان میلیتی‌نین آدینا وئریلدی، لاکین اونو سورتوب آرادان آپارمیشلار، بونو آرادان آپاران ایکی قوه‌ایدی. فارس موحصیلری فیکیر اندیردیلر

آذربايجاندا اولان مورتجملر هر كسدن آرتيق و بيزيم غلبيهميزه چيخيرديلار چونكو اونلار قورخور دولار كي، داها خلقين موقدراتي اونلارين ايندن چيخسين. اوناگوره بيزي تجزيهچي آدلانديرديلار. بير صورته كي، بيز ايراني تجزيه انتمك ايسته ميرديك. اگر بيزيم داخيلي موختار ييتيميز اولسا يدي ايرانيين مركزي موقلمشرد ي. بيزيم اعلاميه ميزين اساسيني تشكيل اندن ايرانيين ايستقلاليتيدير.

مشروطه ني آذربايجان خلقي آلان زامان مورتجملر دن بيرديلر كي، آذربايجان چومهوريت تشكيل ونرمك ايسته بير. او واخت تهران قورخور دو، حقيقتده ايسه مشروطه ني آلان آذربايجان خلقي اولدو.

او زامانين ايلاتي انجومي اينديكي ايلاتي انجومينه بنزميردي. اونا مركزي حوكومت انجومي ايلتين قورخور دو. او زامان قانون اساسيني تبريزه گوندرميشديلر كي، آذربايجان خلقي تصديق انتسين.

اوچ دورد نوردن آرتيق اولمايان خاينلر بيزيم نهضتيميزي بوغماق ايسته بيردي. آذربايجان خلقي نين ديليني اينكار انتمگه چاليشيردي.

حالبوكي، آذربايجان خلقي نين ديلي و ادبياتي واردير. ديل مساله سي بويوك مساله دير. بونو آماق و مورتجملر ايله موباريزه انتمك شهامت ايسته بيردي، بيز اوشه امتي گوسترديك و قورخماديق. (گورولتولو آلفيشلار)

بو بير سياسي مساله ايدي. اول دفعه تهران بونون معناسيني باشادوشموردو. عومومي دانيشيقلار و سوزلر كي مي بيليردي. او فيكير انديردي كي، بو اعلاميه وتلفر افلار قاباكي كي مي سوز حاليندا قالاچاق، بونلارا جاواب ونرمك ايسته ميرديلر. دن بيرديلر بونلارين مولىفلري مجهول آداملاردير.

تهران بيزيم انجومي ايلاتي مساله سيني آرادان گنتميش بير قانون حساب انديردي. بيز بوگون اونو رسمي صورته آماغا موفق اولموشوق.

اينجي مساله ديل مساله سي ايدي. بو مساله بيزيم اوچون اولوم ديريم مساله سيدير.

ديل مساله سي ايله انليه بيلرديك خلقي اوز اطرافيميزا توپلاياق. اونا گوره ديل مساله سيني بيرينجي دفعه اورتايا قويدوق. چاليشديق كي، اوشاقلاريميز ياد ديلدن قورتاراق و او تاريخچيله كي، بيزيم ديليميزي آرادان آباريرديلر و بنبيرديلر كي، بونلارين ديلي يوخور، بونلارين ديلي فارس ديليني شوعبه سيدير، بيز ايشبات انتديك كي، بيزيم ديليميز موستقيل بير ديلدير.

آذربايجان ديلي فارس ديليني شوعبه سي دن بيل، مخصوص بير ديلدير. بو ديلي دانماق حقيقتي دانماق كي ميدير. بيزيم ايچيميزده بير عيده آداملار واردير كي، اوزو فارس ديلي بيلمز، دنينده دن بير كي، منيم ديلم فارس ديلدير.

من دنميرم كي فارس ديلي بيس ديلدير. لकिन منيم ديلم آذربايجان ديلدير. اوز ديليني دانان آذربايجانلي خاين دن بيلدير نه دير؟

بيزيم اوزوموز اوچون ايفتيخاراتيميز واردير. بيز بوتون توهمت دن بيلر ايله موباريزه انديب و اونلاري هميشه ليك مغلوب انتديك. بيز تهران ايله دانيشديقده موق اولدوق كي، بوتون اورتا و حتي عالي مکتبلرده و ايدارلرده آذربايجان ديلي ايله يازلسين.

بيز بويوك ايش گورموشوك. ايللر بويو كوك سالان قارا تبليغاتين اوستونه قيرميزي خط

چكميشيك.

بیزیم دیلمیزی نهضتدن قاباق او قدر محدود انتمیشدیلر کی، تیاترلار دا فارس دیلینده آپاریلیردی. اونا گوره ده خلق تیاترا رغبت انتمیردی.

خلق ایندی موسیقی و تیاترا چوخ رغبت اندیر. چونکو ایندی اوز دیلینده انشیدیر.

بیزیم بویوک اینقیلابی حرکتیمیز خالقی جلب اندیردی. بیزیم نهضتیمیزین میلی خاصییتندن بیرسی دیل مسألهسی ایدی. بیزیم نهضتیمیز دیل واسیطهسی ایله دونیادا نوقوذ و شوهرته مالیک اولایلدی. دونیا بیلدی کی، 5 میلیونلوق بیر خالق وارکی، اوز دیلینده یازیب اوخویور. بونو ایثبات اتمک قهرمانلیقدیر. ایندی دونیانین مظلوم میلترلی بیزه تحسین اندیرلر و بیزه نیجات و نرن بیر میلتم کیمی باخیرلار. ایندی صلح کونفرانسینا گلن تکجه یاخین شرقدن دنیل، بلکه الجزاییر و تونسدن گلن مطبوعات نومایندهلری ده بیزیم نومایندهلریمیزه دنمیشلر کی، اولار بیزیم بویوک ایشیمیزی تحسین اندیرلر. بیز ایندی هرچور گوذشت اتمسک ده دیل مسألهسینده گوذشته کنچمیرک. سیاسی موایریزه ده دالی قاباق گنتمک اولار. لاکین اساس سنگرالدن ونریسه مغلوب اولماق اولار. بیزیم ده دیل مسألهسینده اساس بیر مسألهدیر. بوناسرری باخماق اولماز. موراجیعتنامه میزده ایرلی سوردویوموز مسألهلردن بیرسی ده توپراق مسألهسیدیر. بیز سعی اتمدیک کی، تنزلیکله خالیسه یئرلری بولک. اینییه کیمی ایرانین اکثریینی تشکیل و نرن کندلیدیر. مشروطیت قانوندان ایستیفاده انتمه ییب، مالیکلر رعیتلرین رای ایله وکیل اولوردولار. لاکین مجلسده اولارین علنیهینه دانیشیردیبار. حتی کندلییه کیچیک بیر کولبه بنله و نریمک ایسته میردیبار. بونهضتده اولار گوزتردیگ کی، کندلینین ائوی یوخ، بلکه خالیسه یئرلرین هامیسی اولارین گرک اولسون. بیز بو نهضتده کندلیلری ژاندارملارین یندن قورتاردیق. مشروطه اینقیلابی کندلی اوچون هنج بیر شئی آلا بیللمه میشدی، بیز اولارین حاقینی آلدیق.

مشروطه قانونوندا هامی قانونون موقابیلینده موساویدر. بیز اونا عمل اتمدیک. ارباب کی، کنده حاکیم مطلق ایدی اونون ایختیاراتین محدود اتمدیک ژاندارملار کی، اربابلا بیرلیکده کندلیلره ظولوم اندیردیبار اولاری دا آرادان آپاردیق. بیزیم نهضتیمیز کندلیلرین وضعیتینی هر جهندن تامین اتمدی.

12 شهریور اعلامیهسی نین موهوم مادهلریندن بیرسی ده درمیگیلیک و اصولونو آرادان قالدیرماق ایدی.

بیزیم 12 شهریور شوعارلاریمیزین اثریند ایدی کی، بوتون خالق فیرقه میزین اطرافینا توپلاندی. بیز 12 شهریور اعلامیهسی نین مونتشر اندنده اونو 48 نفر ایضا انتمیش ایدی. حتی اولاردا بیز پاراسی دا بعضی باهانالارا گوره دالی چکیلدیبار. لاکین 12 شهریور اعلامیهسی نشر اولوندوقدان سونرا بیزیم اون مین فیرقه عوضوموز اولدو و حیزب توده و کارگرلر تشکیلاتی بیزه مولحق اولدولار. بیز آیدان سونرا بیز کونقره میز تشکیل و نردیک و بو کونقره نی یاخشی ایداره اتمدیک. کونقره تشکیل اولاندا فیرقه عوضولری نین سایبی یوزمینه بالیغ ایدی. بو کونقره ده بیزه 300 سوال و نردیلر. فیرقه اولارین اطرافیندا موزاکیره اتمدی.

او زمان بیز بیر طرفدن آزادیخاهلاری جذب اندیب. بیر طرفدن دهندی کلریمیزی حیاتا کنچیردیک. بیزیم بیر ایفتیخاریمیز دا بو ایدی کی، او زمان ایچریمیزده خایین آداملار تاپیلما دی. بیزیم هر ایشیمیز نقشه اوزرینده ایدی. حتی 21 آذر قیامیمیز دا نقشه اوسته ایدی. بیز پارا آداملار دا فیکیر اندیردیبار کی، بیز ایش گوزموروک. او زمان بیز جیدیت اندیردیک کی، میلی مجلسیمیز لندن کونفرانسیندان قاباق اولسون و انله ده لندن کونفرانسیندان قاباق میلی حوکومتین تأسیسی نین اعلان اتمدیک. سونرا بیز 700 نفردن عیبارت بویوک خالق کونقره سی تشکیل و نردیک بو کونقره ده میلی مجلس و میلی حوکومتیمیزین بیناسینی قویدوق. بنله لیکله بویوک نهضتیمیز مو عین نتیجه یه چاتمیش اولدو.

بیز مجلس اینتیخاباتیندا قادینلارا سنجیب سنجیلمک حاقی و نریمکله بویوک قدم گوتوردوک. بیز تهران ایله دانیشاندا دا شرط اتمدیک کی، بو قانونو لایحه صورتینده مجلسه و نرسین و تصدیق اولونسون.

بیز جاوانلارین اینتیخابات حوقوقونو 27 یاشیندان 21 یاشینا تنزول و نردیک و قانون کنچیردیک کی، آذربایجانین مجلسده 42 نوماینده سی اولسون. بیزیم ایفتیخار اتملی ایشلریمیزدن بیرسی ده امنیتی حیفظ اتمک ایدی. بو دونیادا گورونمه یین بیر ایشیدیر. سونرا شهرلرین آبدلیغینا باشلادیق و خاربارین

مؤحترم مسلکداسلار! بيزيم وظيفه لريميز قورتارماييب بيز گرك ايندي خالقين سعادتيني داها آرتيق تامين اندك و خالقي فلاكتدن قورتاراق. چونكو اوندا دنيرديك بيزيم اليميزده قودرت يوخدور. اما ايندي كي، بيزيم اليميزده قودرت وار، گرك خالقين سعادتيني و خوشباختليغيني تامين اندك. بورادا گرك بير شئي ده فيكيريميزدن چيخارمايق كي، بيزيم نهضتيميزده تهراندا اولان بعضي آزاديخاه اولان روزنامه لر مثلارهر، ايران ما، ظفر و سييرلري عوضسيز اولاراق بيزه كؤمك انديرديلر.

دنمك اونلار، بيزيم نهضتيميزين ايكنجي سوتونو ايديلر. ايندي گرك بيز اونلاردان تشكور و قدردانليق اندك و اونلاري دوشوندورك كي، بيزيم خالقيميز حقشوناس بير خالقدير، هر كيمسه اونون منفعتي يولوندا بير قدم كؤتورسه او، اونون عوضينده اون قدم كؤتورر. هر كسده اونون ضيدينه اقدام اندرسه خالق اونا نيفرت كؤستريب و اونو آرادان اپارماغا چاليشار.

ايندي بيزيم قاباغيميزدا ايكي شوعار دورور: بيريسي آلدغيميز آزادليغي قانوني شكيله سالماق و تشكىلاتلاريميزي گنيشلنديرمك!

ايكنجي شوعاريميز آزادليق و دموكراسيني بوتون ايراندا حياتا كنجيرمك!

(آذربايجان» روزنامه سي كشنبه 13 شهريور 1325 - جي ايل شوماره 1 (290) ايكنجي دؤره)